

Справка за отразяване на получените становища по проект на документи за кандидатстване по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG16FFPR003-2.004 Подкрепа за интегрирано градско развитие в 40 градски общини - 2“ на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г. (ППР)

Подател	Коментар/ Предложение	Приема/Не приема/Приема за информация Мотиви
Община Смолян	<p>В отговор на писмо с наш вх. № ЕО-СМ-096 от 16.01.2026 г. относно съгласуването на проект на Насоки за кандидатстване по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG16FFPR003-2.004 „Подкрепа за интегрирано градско развитие в 40 градски общини - 2“ по Приоритет 2 „Интегрирано териториално развитие на регионите“ на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027, изразяваме следното становище:</p> <p>При така предложеното разпределение на средства за концепции за интегрирани териториални инвестиции от Приоритет 1 и Приоритет 2 Южен централен регион (ЮЦР) остава ошетен, въпреки огромните нужди, високата активност при кандидатстване на Фаза 1 по Покана 2 и наличния ресурс в Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027.</p> <p>В ЮЦР са разположени близо ¼ от градските общини (13 от 50) в страната, но те не получават ¼ от бюджета на програмата. Огромните нужди на региона се доказват и с найголемия брой подадени КИТИ от всички региони. Не е нормално ЮЦР да остава с толкова голям процент нефинансирани КИТИ, съответно нерешени проблеми.</p> <p>Още повече, че ЮЦР в момента е на последно място сред регионите по БВП на глава от населението и производителността на труда, както и по дял на населението с</p>	<p>Не се приема.</p> <p>Не е наличен свободен ресурс по Приоритет 1 за ЮЦР.</p>

доходи под линията на бедност.

От 11 подадени концепции в ЮЦР, едва три са финансирани в пълния им обем. Считаме, че поне за още две от концепциите биха могли да бъдат осигурени средства за цялостно финансиране – с водещи кандидати Община Смолян и Община Димитровград, още повече, че за тяхното реализиране има възможност за финансиране от Приоритет 2.

Относно КИТИ BG16FFPR003-2.003-0002 „Насърчаване на устойчивото развитие на Област Смолян“, към настоящия момент считаме, че нито Община Смолян, нито Пловдивския университет „Паисий Хирендарски“ могат да осигурят средствата, които са необходими от Приоритет 1. А в същото време концепцията е много добре разработена, което е потвърдено и в рамките на оценителния процес, и изпълнението и реално ще насърчи устойчивото развитие в Област Смолян чрез подобряване на достъп до социални, образователни и здравни услуги за удовлетворение на потребностите на населението на цялата страна, подобряване на условията за живот на местните жители, както и ще даде значителен тласък на изследователските изследвания и сътрудничеството с бизнеса, чрез подготовката на висококвалифицирани кадри в цифровата и зелената икономика, което от своя страна ще доведе до задържане на младите хора в региона.

Една от най-важните дейности в концепцията са интервенциите в социална инфраструктура. Съгласно Националната карта на социалните услуги до 2035 г. Община Смолян трябва да създаде нови интегрирана здравно-социални услуги за резидентна грижа на пълнолетни лица с трайни увреждания и възрастни хора в невъзможност от самообслужване с потребност от постоянни медицински грижи. Освен във връзка с нормативно определените срокове, важноста на тези интервенции е свързана с нуждите от подобни услуги, тъй като в сега съществуващите услуги за резидентна грижа за възрастни хора и пълнолетни лица с трайни увреждания има много голям брой потребители, които са в невъзможност от самообслужване с потребност от постоянни медицински грижи. Другите услуги, които са включени в Националната карта и в КИТИ са за осигуряване на подслон за

лица в кризисна ситуация и за осигуряване на подслон за пълнолетни лица, пострадали от домашно насилие, и лица - жертви на трафик, от които също има нужда, поради нарастващите случаи на домашно насилие, военни конфликти и други кризисни ситуации, които налагат осигуряването на подслон за нуждаещите се. Към настоящия момент финансирането с европейски средства е единствения вариант тези услуги да бъдат разкрити.

Не по-малко важни са и останалите дейности с мерки за енергийна ефективност в жилищни сгради, обновяването на образователна инфраструктура и на здравните кабинети в отдалечените населени места.

По отношение на образователната инфраструктура по Приоритет 1 считаме, че чрез изграждането на Център по инженерни технологии и киберсигурност в гр. Пловдив ще се спомогне за подобряване на връзката с нуждите на бизнеса и икономиката. В Пловдив и ЮЦР има над 400 ИКТ и иновационни компании, както и силно развит производствен и електронен сектор. Изграждането на лабораторията по киберсигурност и AI в Пловдив се основава на принципа на оптимално териториално позициониране на високотехнологични активи – в град със значителен капацитет от човешки ресурси, иновационни екосистеми и бърза свързаност с останалите региони. Същевременно, чрез институционалната връзка с Физикотехнологичния факултет в Смолян, лабораторията ще бъде дистанционно достъпна и функционално отворена за преподаватели, студенти и изследователи от Смолян, което гарантира реална териториална свързаност. Очаква се повишаване на привлекателността на ЮЦР и в частност на областите Пловдив и Смолян като място за образование и работа. Също така проектът ще стимулира създаването на висококвалифицирани работни места и ще допринесе за задържане на младите хора в региона.

С оглед целите на интегрирания подход на КИТИ и изобщо на ПРР 2021-2027, на нуждите на населението и бизнеса в ЮЦР, както и на положените усилия от партньорите в концепцията, би следвало да се потърси възможност за осигуряване на необходимите средства в размер на 7 000 000 лв. В този смисъл сме убедени, че КИТИ с водещ партньор Община Смолян реално заслужава да бъде след

	<p>финансираните концепции за ЮЦР, още повече, че ако не се осигурят тези средства от програмата, ще бъдат загубени и средствата в размер на 21 005 000 лв., които са по Приоритет 2. И това ще означава загуба за региона като цяло, който и към момента е недофинансиран, а проблемите за решаване са значителни. Но в същото време КИТИ с водещ партньор Община Смолян е одобрена, постигнала много добър резултат при оценката, налични са средствата за финансиране на по-голяма част от дейностите – с финансирането по Приоритет 2.</p> <p>Разчитаме на Вас и екипа на ГД "СППРР" да вземете предвид значимостта на предлаганите в КИТИ дейности за намиране на варианти за финансиране на концепцията от ПРР в целия и обем. Примерни възможности за осигуряване на средствата биха могли да бъдат:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Пренасочване на спестен/остатъчен ресурс по ПО1 от други региони към ЮЦР; - Наддоговаряне на средствата по ПО1 на програмата и пренасочване към ЮЦР - Прехвърляне на спестен/остатъчен ресурс от ПО2 и по двете процедури за КИТИ към ПО1 от наличните средства за региона; - Пренасочване на остатъчен ресурс от ПО2 към ПО1 от средствата и на другите региони; - Осигуряване на национално финансиране на проекта на ПУ от държавния бюджет; - Комбинация от всички изброени мерки. <p>В заключение, смятаме, че изпълнението на повече концепции, ще доведе до много поголям ефект върху развитието на регионите и на цялата страна.</p>	
<p>Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“</p>	<p>Във връзка с отправената покана за представяне на становища по проекта на Насоки за кандидатстване по процедура BG16FFPR003-2.004, Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ - като ключов партньор в одобрената Концепция за интегрирани териториални инвестиции (КИТИ) с водещ партньор Община Смолян - изразява следната позиция:</p> <p>1. Несъгласие с изискването за 100% собствен принос при „оранжев статус“ по Приоритет 1. Категорично не сме съгласни с предложения подход, според който партньорите конкретни бенефициенти, отбелязани в оранжев цвят в Приложение 2 на</p>	<p>Не се приема. Не е наличен свободен ресурс по Приоритет 1 за ЮЦР.</p>

Насоките, трябва изцяло за своя сметка да осигурят недостига на средства по Приоритет 1. Съгласно проекта на Насоки, „отбелязаните в оранжев цвят са конкретни бенефициенти по настоящата процедура при следното условие — осигуряване на собствен принос до общия размер на одобреното от Регионалния съвет за развитие (РСР) финансиране за дейностите по ПРР (по Приоритет 1 и/или по Приоритет 2)“. Това на практика прехвърля 100% финансово бреме върху част от бенефициентите (с „оранжев“ статус) за дефицита по Приоритет 1, което намираме за неприемливо и недопустимо. Подобно условие не беше предварително заложено при разработване и одобрение на концепциите и поставя някои бенефициенти в значително по-неблагоприятна позиция спрямо други.

2. Противоречие с принципа на равнопоставеност и нарушаване на правните рамки. Въвеждането на разграничение между „зелени“ и „оранжеви“ бенефициенти по отношение на изисквания собствен принос противоречи на основния принцип за равнопоставеност на участниците. Европейското и националното законодателство изискват при управление на средствата и подбора на операции да се спазват принципите на недискриминация, прозрачност и равно третиране. Чл. 73 на Регламент (ЕС) 2021/1060 гласи, че управляващият орган прилага критерии и процедури за подбор, които са недискриминационни и прозрачни. В същия дух, чл. 29, ал. 1, т. 2 от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ) постановява, че подборът на проекти се провежда при спазване на принципите на свободна и лоялна конкуренция, равнопоставеност и недопускане на дискриминация. Настоящият подход - само част от одобрените концепции да получат пълно публично финансиране, а други да покриват недостига изцяло сами - нарушава тези принципи и установените правила. Одобрените и класирани КИТИ бяха резултат от конкурентен подбор и приоритизация от страна на РСР по утвърдени параметри. Последващо налагане на допълнителен собствен принос за някои представлява едностранна промяна на условията, която нарушава прозрачността и доверието в предвидимостта на процеса.

3. Нелогичност и необоснована концентрация на средства. Предложеният подход в

процедурата е нелогичен и дори абсурден с оглед на това, че концепции за ИТИ със 100% осигурено финансиране на дейностите по Приоритетна ос (ПО) 2, каквото е КИТИ на община Смолян, е възможно да бъдат игнорирани (недопуснати до кандидатстване), поради неосигуряване на необходимите средства по ПО1. Това освен дискриминационно е и стратегически погрешно, и компрометира замисъла на интегрирания подход отдолу-нагоре. Според настоящото класиране, както и според финансираните КИТИ по първата процедура, се наблюдава прекомерна концентрация на средства в две общини по линия на ПО2 (Хасково и Димитровград), което е нецелесъобразно и възпрепятства постигането на стратегическите приоритети на Интегрираната териториална стратегия за развитие (ИТСР) на Южен централен регион (ЮЦР), и по-специално този за балансирано пространствено развитие. Още по-нелогично е община Пловдив, най-силно икономически развитата община в ЮЦР и център за растеж на региона, да използва целия заделен ресурс по ПО1, предназначен за всички заинтересовани страни от водещия град на региона. Община Пловдив е партньор в три от по-предно класираните КИТИ – тези на общините Хасково, Свиленград и Димитровград.

4. Противоречие с принципите на интегрирания териториален подход. Насоките за кандидатстване в този им вид противоречат на принципите на интегрирания териториален подход, тъй като не са съобразени с регионалните специфики и нужди. В ЮЦР са разположени 30% от градските общини (12 от 40), в които се реализират ИТИ, но регионът не получава пропорционален дял от финансовия ресурс по ПРР. Анализът на подадените КИТИ показва, че в ЮЦР са подадени най-голям брой концепции по всяка от двете процедури, което е нормално с оглед на многобройните допустими бенефициенти и съществуващи проблеми в региона. Управляващият орган на ПРР следва да вземе предвид, че по множество социално-икономически показатели ЮЦР се нарежда на последно място сред всички региони за планиране в страната и най-вече по отношение на Брутния вътрешен продукт на глава от населението и производителността на труда. ЮЦР изостава и по броя на икономически неактивни лица на пазара на труда, както и по дела на лицата с висше

образование, което е парадокс. Тези негативни тенденции засягат в голяма степен най-вече периферните райони, особено планинските общини в Родопите.

5. Ролята на Пловдивския университет и значимостта на инвестициите за региона. Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ е най-голямото виеше училище в Южен централен регион и стратегически двигател за развитие на човешкия капитал, научните изследвания и иновациите в региона. Университетът, чрез основния си кампус в Пловдив и филиала в гр. Смолян, играе ключова роля за подготовка на висококвалифицирани кадри и за изграждане на връзки между образованието, науката и индустрията на регионално ниво. В контекста на КИТИ с водещ партньор Община Смолян, университетът е ангажиран именно с такава стратегическа задача - създаване на инфраструктура и услуги, които да задържат младите хора и да подпомогнат икономическата трансформация на Родопския регион и ЮЦР като цяло. Конкретната проектна идея за изграждане на Център по инженерни технологии и киберсигурност е от изключителна важност за устойчивото развитие, дигитализацията и конкурентоспособността на регионалната икономика и ще реши ключови нужди на университета. Новият център ще насърчи научноизследователската и учебната дейност и ще създаде възможности за младите хора от региона във високотехнологични и конкурентни индустрии, като чрез цифрови и хибридни модели ще осигури достъп на студентите от филиал Смолян до високотехнологични платформи и ресурси. Тази инвестиция е пример за устойчив и иновативен подход в образованието и регионалното развитие - тя съчетава научния потенциал на университета с нуждите на регионалната икономика, включително чрез подкрепа за дигитализация и технологичен трансфер към бизнеса. Ето защо успешната реализация на проекта не бива да бъде компрометирана от недостиг на финансиране, особено при положение че концепцията е получила одобрение и висока оценка от РСР. Също така следва да се отбележи, че Пловдивският университет вероятно ще бъде поканен да подаде проектно предложение и по Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“, което е пряко свързано с изграждането на Център по инженерни технологии и

киберсигурност.

6. Предложение за осигуряване на публично съфинансиране и гъвкавост между приоритетите. Настояваме Насоките за кандидатстване да бъдат коригирани, така че да се предвиди публично съфинансиране за всички КИТИ с дейности по Приоритет 1, за които е осигурен изцяло финансов ресурс по Приоритет 2 (до пето място включително), вместо изискване за собствен принос от партньорите, посочени в категорията „оранжеви“ бенефициенти. В рамките на интегрирания териториален подход е целесъобразно държавата (или Програмата) да поеме недостига на средства по отделните приоритети, например чрез допълване с национално финансиране или резерви по програмата, включително наддоговаряне, за да не се ограничават инвестициите в одобрените концепции. Това би гарантирало, че всички партньори ще реализират проектите си при равни условия. В тази връзка предлагаме да се позволи преразпределение на средства между приоритетните оси на програмата и между бюджетите на регионите, включително чрез наддоговаряне на финансовия ресурс. Съгласно чл. 24 на Регламент (ЕС) 2021/1060 по време на програмния период могат да се прехвърлят до 8 % от първоначално разпределените средства за даден приоритет и не повече от 4 % от бюджета на програмата към друг приоритет на същия фонд и на същата програма в рамките на една и съща категория региони. Този вид прехвърляния и свързаните с тях промени се считат за несъществени и за тях не се изисква решение на Европейската комисия за одобряване на изменението на програмата.

В тази връзка предлагаме прехвърляне на спестен/наличен финансов ресурс от ПО2 към ПО 1 в ЮЦР, както и прехвърляне на средства от ПО2 от други региони към ЮЦР. Би могло да се обмисли и вариант с частично осигурено финансиране и за намаляване размера на необходимите средства (7 млн. лв. по ПО1) като за целта можем да преразгледаме параметрите на инвестициите в строителство и намалим обема на СМР чрез ново задание за проектиране без да засягаме въздействието и интегрирания характер на интервенциите в КИТИ.

Интегрираният териториален подход, въведен с Регламент (ЕС) 2021/1060, е

замислен като инструмент за преодоляване на секторната и програмна фрагментация чрез координирано и съвместно финансиране на взаимно допълващи се интервенции, насочени към конкретна територия и ясно дефинирани териториални нужди. Съгласно чл. 28 и чл. 29 от Регламента, интегрираните териториални инвестиции следва да осигуряват реално съчетаване на ресурси от различни приоритети и фондове, като водещият принцип е постигането на стратегическа добавена стойност за територията, а не механичното прилагане на бюджетни ограничения по отделни приоритети.

В този смисъл, въвеждането на изискване за 100% собствен принос само за част от одобрените концепции деформира философията на ИТИ, тъй като превръща интегрирания инструмент от механизъм за публична подкрепа и координация в инструмент за прехвърляне на системен финансов дефицит към отделни бенефициенти. Подобен подход е несъвместим с принципа за териториално ориентирано развитие, заложен в европейската кохезионна политика, при който именно публичната намеса следва да компенсират структурните ограничения и неравенствата между териториите.

Следва да се подчертае, че съгласно европейската практика, одобрената интегрирана концепция представлява единен стратегически пакет, а не сбор от самостоятелни проекти, които могат да бъдат поставяни при различни и неравнопоставени финансови условия. В този контекст, всяко последващо изменение на финансовата логика на прилагане на концепциите, което води до различно третиране на участващите бенефициенти, следва да бъде предмет на изрично решение на Комитета за наблюдение и да се основава на ясни, предварително известни и еднакво приложими правила.

От гледна точка на добрите европейски практики при прилагане на ИТИ (вкл. в Италия, Полша и Испания), е утвърдено разбирането, че недостигът на ресурс по отделен приоритет не следва да се компенсират чрез допълнителна финансова тежест за водещите партньори, а чрез програмна гъвкавост - вътрешно преразпределение на средства, допълване с национален ресурс или етапно финансиране на инвестициите.

	<p>Този подход гарантира както финансова устойчивост, така и запазване на интегрирания характер на интервенциите.</p> <p>В заключение, запазването на замисъла и добавената стойност на интегрирания териториален подход изисква равнопоставено третиране на всички одобрени концепции, предвидимост на условията за финансиране и активна роля на Управляващия орган и Комитета за наблюдение в осигуряването на необходимата финансова и програмна гъвкавост, в съответствие с европейската правна рамка и целите на кохезионната политика.</p> <p>С оглед горепосоченото, молим за преразглеждане на финансовите параметри на процедура BG16FFPR003-2.004, така че всички одобрени КИТИ с наличен ресурс по ПО2 да могат да бъдат изпълнени пълноценно и при равнопоставени условия. Сигурни сме, че са налице всички правни, стратегически и принципни основания за осигуряване на цялостното финансиране на КИТИ № BG16FFPR003-2.003-0002 „Насърчаване на устойчивото развитие на Област Смолян“.</p> <p>Апелираме Управляващият орган да предвиди механизми (публично съфинансиране, преразпределение на средства между приоритети и региони и др.), които да гарантират ефективното реализиране на инвестициите във всяка концепция, без да се ощетяват някои райони или партньори. Подобен подход би съответствал на принципите на политиката за сближаване и би затвърдил партньорския характер на интегрирания териториален инструмент. Управляващият орган и Комитетът за наблюдение на ПРР 2021-2027 г. разполагат с всички необходими правомощия да решават тези въпроси. Уверени сме, че Министерството на регионалното развитие и благоустройството ще отчете изложените аргументи и предложения при финализирането на Насоките, с оглед успешното стартиране на Фаза 2 и изпълнение на проектите в рамките на одобрените концепции.</p>	
Община Добрич	<p>В отговор на получено писмо с наш входящ № 04-06-3/16.01.2026 г. във връзка със съгласуване по чл. 26, ал. 5 от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ) на проект на Насоки за кандидатстване по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна</p>	<p>1. Приема се.</p> <p>2. В бюджета на проекта не следва да се посочват разходи, които са недопустими по</p>

финансова помощ BG16FFPR003-2.004 „Подкрепа за интегрирано градско развитие в 40 градски общини - 2“ по Приоритет 2 „Интегрирано териториално развитие на регионите“ на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027, представяме нашето становище:

След детайлен преглед на Приложение 2 потвърждаваме посочените допустими партньори на Община град Добрич за Концепция за интегрирани териториални инвестиции № BG16FFPR003-2.003-0022 „Интегрирани хоризонти за Североизточна България“. Потвърждаваме и стойността на заявените средства, като обръщаме внимание, че са посочени в лева.

След преглед на проекта на насоките, представяме следните коментари:

1. Бихме искали да предложим при определянето на срок за преглед на документация той да бъде съобразен с обема ѝ и предвиденото в чл. 26, а. 5 на ЗУСЕФСУ условие за разумен срок. Това ще позволи на бенефициентите да се запознаят задълбочено с материалите и да изразят аргументирано мнение.

2. Тъй като формуляра за кандидатстване не е сред приложените документи и от наличната информация не е ясно дали в бюджета е предвиден ред за недопустими разходи, необходимо е да се поясни къде да бъде посочван възстановим ДДС (недопустим разход) в случай на наличие на такъв.

3. Установено е следното противоречие между Насоките за кандидатстване и Указанията за попълване на формуляра: „Всички разходи в раздел „Бюджет“, раздел „План за изпълнение/Дейности по проекта“ (поле „Стойност“) и раздел „План за външно възлагане“ (поле „Прогнозна стойност“) на Формуляра за кандидатстване следва да се посочват с ДДС.“ (Насоки за кандидатстване) **Предвид това, че разходите следва да се планират в бюджета с включен ДДС, когато същият не е допустим за възстановяване, съгласно националното законодателство (Указания за попълване на формуляра),** е необходимо да се поясни и допълни.

4. В образца на Административния договор е останал текст в левове,

процедурата.

3. Всички разходи в раздел „Бюджет“, раздел „План за изпълнение/Дейности по проекта“ (поле „Стойност“) и раздел „План за външно възлагане“ (поле „Прогнозна стойност“) на Формуляра за кандидатстване следва да се посочват с ДДС, когато същият е невъзстановим, тоест, допустим по програмата.

4. Цитираният текст касае текстове от Наредба № Н-5 от 29 декември 2022 г. за определяне на правилата за извършване на плащания, за верификация и счетоводно отчитане на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по програмите и на този етап няма как да бъде променен. Текстът е допълнен, като в скоби е посочена евровата равностойност на 10 млн. лв.

5. Индивидуални оценки на нуждите на целевата група трябва да са направени предварително, при определянето на обхвата на услугата (при изготвяне на анализа на потребностите от социални услуги). На етапа на кандидатстване не се изготвят нови оценки и няма изискване те да се прилагат към формуляра за

	<p>предлагаме:</p> <p><i>Вариант 2</i></p> <p>„Авансово плащане, в размер до(словом) евро, представляващи до 10 % (десет на сто) от стойността на безвъзмездната финансова помощ по чл. 2, т. 2.2..... за БЕНЕФИЦИЕНТ....., в двуседмичен срок от датата на постъпване на искането за плащане в УПРАВЛЯВАЩИЯ ОРГАН, за инфраструктурни дейности на стойност над 10 млн. лв. и с повече от 50 на сто от общата стойност по проекта, предвидени за строително-монтажни работи (финансова подкрепа в режим на „непомощ“ и „минимална помощ“) - <i>приложимо за непублични бенефициенти;</i>“</p> <p>5. Относно социалните услуги:</p> <p>Необходимо е пояснение какво се има предвид под изготвяне на индивидуални оценки на потребностите сред целевата група – необходимо ли е да се изготвят предварително оценки на бъдещи потребители към момента на кандидатстване?</p> <p>Ако е така, това означава ли, че към проектното предложение следва да бъдат приложени индивидуални оценки на лица, чийто брой е съотнесим към броя потребители на бъдещите социални услуги, т.е. – капацитета?</p> <p>Проучване на нуждите от нови социални услуги е извършено на етап изготвяне на Анализ на потребностите от социални услуги на общинско и областно ниво и за тези услуги вече е изведена потребност и са включени в Националната карта на социалните услуги.</p>	<p>кандидатстване. Както е посочено в Насоките за кандидатстване, във формуляра за кандидатстване следва да се представи обосновка, че е направено проучване сред целевата група за индивидуалните нужди на лицата ползватели на услугите.</p>
Община Ямбол	<p>1. Т. 14.2.2. Непреки разходи (Разходи, изчислени като единна ставка в размер на 7% от допустимите преки разходи, финансирани с безвъзмездна финансова помощ) Коментар 1: Да се уточни 7% от допустимите преки разходи без ДДС или с ДДС.</p>	<p>1. Непреките разходи следва да са 7 % от допустимите преки разходи, финансирани с БФП, в т. ч. и ДДС, когато същият е допустим разход по процедурата.</p>

	<p>2. Т. 17.3. Принцип за ненанасяне на значителни вреди В точката е включено следното изискване: „В процеса на изпълнение на проектните предложения, включващи мерки за Енергийна ефективност, следва да се изготви доклад при обследване на сграда за наличие на защитени видове.“ Коментар 2: В случай, че по дейности за образователна, здравна и социална инфраструктура е приложимо това изискване, да се укаже и за тях допустимостта на дейности по изготвяне на обследване на сградата за наличие на защитени видове в сградата обект на интервенция, както е описано в т. 13.1.1. Енергийна ефективност (ЕЕ) в многофамилни жилищни сгради</p> <p>3. Т. 20. Критерии и методика за оценка на проектните предложения Коментар 3: Критерият за техническа и финансова оценка „Адресиране на територии със специфични проблемни характеристики“ следва да бъде под номер 6.</p>	<p>2. Текстът в т. 17.3. „Принцип за ненанасяне на значителни вреди“ е коригиран, както следва: <i>„В процеса на изпълнение на проектните предложения, включващи мерки за Енергийна ефективност на МЖС, следва да се изготви доклад при обследване на сграда за наличие на защитени видове“.</i> Изготвянето на доклад при обследване на сграда за наличие на защитени видове касае единствено мерките за енергийна ефективност, а по настоящата процедура мерки за ЕЕ са допустими единствено за многофамилни жилищни сгради.</p> <p>3. Приема се. Направена е корекция в номера на критерия.</p>
Община Габрово	<p>Във връзка с представен проект на Насоки за кандидатстване по процедура BG16FFPR003-2.004 “Подкрепа за интегрирано градско развитие в 40 градски общини -2“ по Приоритет 2 „Интегрирано териториално развитие на регионите“ по ПРР 2021-2027, представяме следните коментари:</p> <p>1. В приложение 2 - Конкретни Бенефициенти към условията за кандидатстване - Основен списък с конкретни бенефициенти и списък с резервни конкретни бенефициенти по процедура BG16FFPR003-2.004 „Подкрепа за интегрирано градско развитие в 40 градски общини-2“ не е вписан Професионална гимназия по туризъм „Пенчо Семов“ - партньор на Община Габрово в Концепция „Синергия за нови възможности“. Моля същият да бъде добавен, тъй като е партньор, съгласно партньорското споразумение“, представено при кандидатстване с интегрираната концепция.</p> <p>2. В единните указания при кандидатстването с концепции по втората покана за</p>	<p>Подадено извън срока за отговор (23.01.2026 г.) на 26.01.2026 г.</p>

	<p>интегрирани териториални инвестиции беше подчертано, че ПРР ще допълва инвестициите в здравна инфраструктура по НПВУ чрез подкрепа за инвестиции, които не са предвидени за финансиране по НПВУ. По тази причина е установена демаркацията между мерките по НПВУ и ПРР, като НПВУ да подкрепя инвестиции, свързани с лечебната дейност на болниците, а ПРР – с диагностиката. Това е направено въпреки, че такова разделение на лечебно-диагностичния процес и необходимата за него апаратура и инфраструктура е до голяма степен изкуствено и противоречащо на логиката на лечебно-диагностичния процес. От друга страна, инвестициите, които се подкрепят по НПВУ вече са определени и нови няма да бъдат включвани в НПВУ.</p> <p>Предлагаме ПРР да може да подпомага и инвестиции, свързани с доставката на апаратура и с подобряването на инфраструктурата за лечебната дейност на болниците в областта на онкологията и кардиологията, които не са включени в НПВУ.</p> <p>3. Достъпната среда е част от хоризонталните принципи на програмата, включени в т. 1.7. на Единните указания стр. 58 от Насоките за кандидатстване с Концепциите, където достъпната среда бе определена като задължителна мярка за всички интервенции: „Задължителна мярка за всички видове интервенции ще бъде осигуряването на достъпна физическа среда за хората с увреждания в съответствие с изискванията на националното законодателство и в съответствие с Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.“ Още повече достъпната среда е най-важна в лечебните заведения за болнична помощ със спешни отделения.</p> <p>Предлагаме недвусмислено да бъде записано в настоящите указания, че мерки, свързани с осигуряване на достъпна среда в здравните заведения са допустими и препоръчителни.</p>	
Община Петрич	<p>В публикувания „Основен списък с конкретни бенефициенти и списък с резервни конкретни бенефициенти по процедура BG16FFPR003-2.004 „Подкрепа за интегрирано градско развитие в 40 градски общини-2“ Концепцията на община Петрич се финансира по Приоритет 2 изцяло с БФП, но се идентифицира недостиг на средства за партньора по Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“ в размер</p>	<p>Подадено извън срока за отговор (23.01.2026 г.) на 28.01.2026 г.</p>

на **883 213,85 лв.** и е посочена възможността за кандидатстване при осигуряване на собствен ресурс.

Община Петрич е партньор в концепцията и на община Сандански, в която също има недостиг на средства по приоритет 1 за държавно училище в приоритетния списък на МОН.

От така посочените в т.11 от Насоките за кандидатстване:

- *„Проектното предложение следва да включва всички дейности и обекти на интервенция с финансиране от ПРР, съгласно одобрената КИТИ!“* – посочените по-горе държавни институции по Приоритет 1 **не биха кандидатствали** за финансиране със собствен принос при неясен източник на финансиране. Държавните здравните заведения и образователни институции (професионални училища, университети) търсят ресурс за решаване на ключови инфраструктурни проблеми, участват в подхода ИТИ. **При съществуващата ситуация тяхната позиция е на отказ от кандидатстване.**

- *„Не могат да отпаднат или да се променят дейности от вече одобрените концепции за ИТИ.“* В ситуация, в която партньорът по Приоритет 1 се откаже за кандидатства, **НЯМА** да бъдат внесени проектни предложения чрез които се осигурява оползотворяване на наличния ресурс по Приоритет 2. **При съществуващата ситуация няма да имат право или по-скоро са принудени да НЕ кандидатстват.**

- *„В случай, че даден конкретен бенефициент НЕ подаде проектно предложение за одобрена КИТИ в указания срок за кандидатстване, се кани следващия по реда на класирането конкретен бенефициент вкл. от резервните конкретни бенефициенти в зависимост от наличния свободен финансов ресурс.“* От такава покана за проекти от резервния списък могат да се възползват общини, които не са имали партньори от Приоритет 1. Това на практика унищожават цялата методика за оценка, тежният процес по приоритизация на Концепциите, подменя решението на Регионалният съвет за развитие.

	<p>Могат ли Проектните предложения да бъдат финансирани поетапно: първи етап - кандидатстване за наличния финансов ресурс по Приоритет 2, под условие за партньорите от Приоритет 1, че за тях ще бъде отворена отделна процедура с конкретни бенефициенти по Приоритет 1, за които ще има наличен финансов ресурс при освобождаване на финансов ресурс в процеса след откриване на процедурата, като се спазва общия бюджет на ниво региони за планиране. Още повече, че необходимият срок за изпълнение на проектите по Приоритет 2 е значително по-дълъг, поради факта, че общините следва да изпълняват по няколко проекти, а по приоритет 1 е включен по един проект.</p> <p>Може ли да бъде гарантирано целево финансиране от държавен бюджет на етап кандидатстване за партньорите – държавни институции по Приоритет 1, което е в правомощията за инициране от страна на МРРБ.</p> <p>Ако община Петрич не подаде проектно предложение за одобрена КИТИ ще бъде резултат от финансово ограничение, независимо от нас. Затова трябва да се намери възможност за осигуряване на финансовия недостиг, чрез увеличаване съфинансирането от държавния бюджет.</p> <p>Категорично не сме съгласни с така предложения подход в Насоките за кандидатстване и трябва да бъде намерено решение, което да удовлетворява всички.</p> <p>На този етап – 2026г. ако не бъде намерено гъвкаво решение за постигане на осезателен напредък в изпълнението на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027, то в оставащия период до края на програмния период – 2028 г. се задълбочава рискът от неизпълнение на ПРР, неусвояване на договорения ресурс, непостигане на заложените индикатори.</p>	
Общинска Администрация Свиленград	<p>Коментари и становища по проект на насоки за Процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG16FFPR003-2.004 „Подкрепа за интегрирано градско развитие в 40 градски общини - 2“.</p> <p>1. В изброените допустими разходи в НК за дейности по образователна, социална инфраструктура и жилищно настаняване, не е включено изготвянето на обследване за</p>	Подадено извън срока за отговор (23.01.2026 г.) на 26.01.2026 г.

наличие на защитени видове. Предвид предписанията на документ „Добри практики и методика за опазване на синантропни защитени видове прилепи и птици в сгради, предвидени за изпълнение на дейности по саниране“, а именно: „3. ОБСЛЕДВАНЕ НА СГРАДИТЕ ЗА НАЛИЧИЕ НА СИНАНТРОПНИ ЗАЩИТЕНИ ВИДОВЕ

Обследването на сградите, кандидатствали за участие за саниране, в които има налични защитени животински видове, е част от предварителните обследвания (на техническите характеристики, за енергийна ефективност и т.н.), изпълнява се успоредно с тях и е допустим разход при определяне на бюджета. Мерките за недопускане загуба на биоразнообразие, предвидени в доклада от обследването за наличие на защитени видове, стават част от техническия и/или работния проект и също са допустим разход.“, предлагаме същите да се включат като допустим разход в НК и към дейности „Образователна/социална инфраструктура и/или жилищно настаняване“ с оглед създаване на възможност за представяне на документа от страна на Бенефициентите при кандидатстване, както и последващото му възстановяване като разход, наред с ЕЕ и техническите обследвания, тъй като, към момента, подобна хипотеза е изведена само в раздел 13, т. 1., „Енергийна ефективност (ЕЕ) в многофамилни жилищни сгради“ (стр.16 от НК).

2. Във връзка с условието: „отбелязаните в оранжев цвят са конкретни бенефициенти по настоящата процедура при следното условие - осигуряване на собствен принос до общия размер на одобреното от РСР финансиране за дейностите по ПРР (По Приоритет 1 и/или по Приоритет 2)“, посочено на стр. 14 от НК, предлагаме да се допусне възможността, недостигащите средства за КИТИ, отбелязани с „оранжев цвят“ да се поемат от спестени ресурси на бенефициенти, вкл. в КИТИ, отбелязани в „зелен цвят“, ако същите, при извеждане на своите КСС редуцират заявления си ресурс. Т.е. – средствата, които са спестени от 1 бенефициент в рамките на КИТИ, за което е налично пълното финансиране, да могат да бъдат пренасочвани за друго КИТИ, в което същият бенефициент е включен, респ. – да се допусне възможността в текста на НК да се добави хипотеза: „при следното условие - осигуряване на собствен

	<p>принос и/или освободен грантов ресурс до общия размер на одобреното от РСР финансиране за дейностите по ПРР (По Приоритет 1 и/или по Приоритет 2)“.</p>	
<p>Община Самоков</p>	<p>С настоящото писмо, моля да получим отговор на поставените от нас въпроси, свързани с обстоятелството, че въпреки че КИТИ е одобрено и приоритизирано като част от Общата програмна концепция за ЮЗР, чрез подготвените от УО насоки, на практика сме лишени от пълен достъп до финансиране по ПРР 2021-2027, при следните съображения, произтичащи от установената фактическа ситуация:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. По отношение на Приоритет 1, остатъчен неразпределен ресурс е наличен не само по предходната процедура за кандидатстване с КИТИ (първи прием), а и по настоящата, който остатъчен ресурс от СЗР и СЦР възлиза на почти 12 000 000 лева, като същият спокойно би могъл да се преалокира към проектите, за които има недостиг за финансиране по Приоритет 1 в Южна България. 2. По отношение на Приоритет 2, със сигурност след затваряне на процеса по договориране на одобрените конкретни проекти предложения в рамките на процедура за кандидатстване с КИТИ (първи прием), ще е налице макар и малък остатъчен неразпределен ресурс. Отделно, по настоящата процедура отново е налице такъв ресурс, който остатъчен ресурс от проектите в СЗР и СЦР възлиза на почти 50 000 000 лева (и то при съобразяване и приспадане на недостига по Приоритет 2 за СИР), като същият спокойно би могъл да се преалокира към проектите, за които има недостиг за финансиране по Приоритет 2 в Южна България. 3. Неподаването на проектно предложение, в рамките на одобрена КИТИ по втория прием, възпрепятства Община Самоков впоследствие при обявяване на процедури по останалите, прилагащи подхода ИТИ програми (като например, ПОС 2021-2027, ПРЧР 2021-2027, ПО 2021-2027, ПКИП 2021-2027), да подаде проектите си предложения като конкретен бенефициент за финансиране от тях, с което категорично нарушава синергията в целия процес по планиране на регионалното развитие, в противоречие с разпоредбите на ЗРР и ППЗРР и не на последно място, оставя територията на общината и цялата област втвърде неблагоприятно положение, чрез поставянето на непреодолими ограничения пред възможностите за финансиране 	<p>Подадено извън срока за отговор (23.01.2026 г.) на 02.02.2026 г.</p>

на общински проекти. Последното е в тясна връзка и с риска от чувствително намаляване и на частните инвестиции в района, като пряка последица от липсата на крайно необходими инвестиции в публичната инфраструктура.

4. Държим да подчертаем, че в хипотезата на невъзможност за подаване на проектни предложения, при така заложените условия за финансиране в Насоките за кандидатстване, ще изпаднат не само бенефициентите от резервния списък, като Община Самоков и партньорите в КИТИ, а и в голямата си част онези, които са включени в основния списък с конкретни бенефициенти за кандидатстване при условие, че осигурят собствен ресурс до общия размер на одобреното от РСР финансиране за дейностите по ППР. Независимо по кой от двата Приоритета на ППР е установен недостигът в рамките на настоящата процедура, напълно възможно е при неподаване на проектни предложения от бенефициентите от оранжевия списък, които не съумеят да отговорят на посоченото по-горе изискване, акумулираният остатъчен ресурс, който няма да може да бъде разпределен по процедурата, на практика да надвиши недостига по същата. Същевременно, имайки предвид, че в случай, че даден конкретен бенефициент НЕ подаде проектно предложение за одобрена КИТИ в указания срок за кандидатстване, се кани следващия по реда на класирането конкретен бенефициент вкл. от резервните конкретни бенефициенти в зависимост от наличния свободен финансов ресурс, то при тези условия изобщо не е ясно в кой момент и по какъв начин ще бъде изчислен „наличния свободен финансов ресурс“. В тази връзка, липсата на навременни действия от страна на УО сега, още на етап обявяване на Насоки за кандидатстване по процедурата, неизбежно ще доведе на следващ етап до размествания и подмяна в класирането за приоритизация в Общата програмна концепция на ниво район за планиране, въз основа на така поставените ограничителни условия за бенефициентите.

5. При съобразяване с изложените по-горе факти, явно нарушаващи баланса при разпределение на средствата от ЕФСУ между районите за планиране, произхождащи от обстоятелства, които по никакъв начин не зависят от волята на бенефициентите или пък от тяхната проектна готовност, моля да се намери решение за осигуряване на

финансовия недостиг чрез разпределяне на остатъчния ресурс от КИТИ (първи прием),
реалокиране на незааявените средства от КИТИ (втори прием), а при необходимост и чрез увеличаване на % съфинансиране от националния бюджет.

В заключение, при общ недостиг от дофинансиране на около 3,5 милиона лева за проектите по Приоритет 1 и още около 160 милиона лева за проектите по Приоритет 2, съгласно Приложение № 2 към Насоките за кандидатстване, ако още в рамките на 2026 година (след средата на програмния период) не бъде намерено работещо решение за проектите на общините, които не само отговарят на всички критерии за приоритизация, а и са с най-висока степен на проектна готовност, не само нараства рискът от не постигането на какъвто и да е текущ напредък в изпълнението на ПРР 2021-2027, а се увеличава рискът и от цялостно неизпълнение на Програмата, неусвояване на договорения ресурс, и непостигане на заложените индикатори до края на програмния период. Идентично е и по отношение на останалите програми, прилагачи подхода ИТИ, по които на практика бенефициентите са напълно възпрепятствани да кандидатстват с проектни предложения, в противоречие с извършената приоритизация от РСР и в пълно неизпълнение на поставените цели и изведените приоритети в ИТСР и АНКПР, които би следвало да се реализират чрез изпълнението на Общата програмна концепция на ниво район за планиране в нейната цялост, т.е. чрез осигуряване от държавата, в лицето на МРРБ, на достъп до финансиране за всички конкретни проектни предложения за кандидатстване по ПРР, включени в одобрени КИТИ (втори прием).